

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. Quis dicatur Procurator.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

stentur Ecclesiasticis; nisi propriam causam, vel Ecclesie suae, aut miserabilium personarum, ut orphanorum & viduarum, quae proprias causas administrare nequeunt, prosequantur. *l. 1. §. ult. h. t.* Quod si Clericus contra Ecclesiam, à qua beneficium obtinet, coram Iudice laico advocatus vel procurator esse praesumpserit, spoliari eiusmodi beneficio tamquam ingratus potest, *d. e. ult.* Sic nec Monachi nec Religiosi licet Clerici non sint, advocacionis officio rectè funguntur *l. 2. h. t.* aded ut ne Monasterii quidem sui causas agere valeant, nisi Abbas id ipsis mandaverit & impetaverit; idque sive agatur coram Iudice Ecclesiastico, sive laico.

Et in hoc differunt Religiosi à Clericis non Religiosis, quod hi coram Iudice Ecclesiastico advocatum agere possunt. Imo si in minoribus stipendium ex officio Ecclesiastico, unde commodè alantur, licet in utroque foro advocati officium exercere, *arg. d. c. 1. à contrario sensu*, quod valet, quando contrarium nusquam in Iure est expressum, Panormit. *ibidem*. Vide Steph. Gratian. *Disceptat. forens. romo 1. c. 57. num. 22. & seqq.* ubi multos casus refert, quibus Clericus postulare potest.

Denique sententià Iudicis quidam postulare prohibentur: ut si Advocatis & procuratoribus postulandi officium, ob contumaciam vel delictum, aut aliam causam, ad certum aliquod tempus vel in perpetuum Iudex interdicit, procurator potest, *l. 1. in fine D. De officio Praefecti urbi, Martiana p. 6. in prin. in materia inquisitionis*: veluti quia iussi ab eo patrocinari alicui, absque iusta causa id reculerint, *l. 7. Cod. eod.* vel quia cum clericis convenerint, ut rem, de qua litigatur, aut ejus partem, loco honorarii accipiant, *l. 5. Cod. eod.* Nam licet advocatus possit de iusto salario pacisci, *l. 1. §. si cui cautum cum seq. D. De variis extraord. cognit.* tamen huiusmodi pactioes de futuro litis emolumento prohibentur, ne ex iis occasione arripiant calumniosè litigandi, & variis artibus veritatem oppugnandi.

l. Sumptus D. De pactis.

TITULUS XXXVIII.

De Procuratoribus.

§. 1.

Quis dicatur Procurator.

1. 2. Ratio ordinis, & nominis.
3. Definitio Procuratoris enucleata.
4. Iure Canonico accipi latius nomen Procuratoris.

INter eos, qui alieno nomine postulant seu causas agunt, primas obtinent Advocati qui alias Patroni & causidici appellantur, quique per allegationes ac rationes juris exponunt iudicii jura & causas suorum clientum, tamquam Iustitiae administratores, quod sanè magna est artis & doctrinae. Unde & munus eorum est publicum, honorificum, laudabile, *l. Laudabile Cod. de Advocatis diversor. Iudic.* multis gaudens privilegiis *supra passim videri licet d. cit. Cod.* Secundum verò locum obtinent Procuratores, qui munus magis privatum obeunt, alterum negotia gerentes, sive in iudicio, sive extra iudicium, in litibus sollicitandis ac prosequendis, in quibus proinde non tam opus est arte & ingenio, quam diligentia & quorum proinde munus est vile & onerosum, *l. Si quis procuratorem 34. C. De decurion. lib. 10. Imò vilissimum Joan. de Platea ibid.*

2. Dicitur autem Procurator quasi pro alio curator, nempe pro domino rerum & negotiorum, cujus nomine res & negotia gerit. In reductus enim necessarius usus fuit procuratorum, ut, qui rebus suis ipsi interesse non possunt, vel non volunt, saltem per alium possint agere & conveniri, *l. 1. §. usus. D. h. t.*

3. Procurator itaque est, qui aliena negotia mandato domini gerit seu administrat, *d. l. 1. D. h. t.* Genus definiti hic omisum subaudiendum est, Gestor, Administrator, seu Curator. Materia verò indicatur in verbis, *aliena negotia* nam uti res sua nemini servire dicitur, *l. in re cōmuni D. De servit. urban. praed.* ita nec in proprio negotio quisquam sibi est procurator.

Per hoc quod dicitur, *mandato domini*, distinguitur Procurator à Defensore & Negotiorum gestore, qui sine mandato defendit &

nego-

negotiat, § *igitur Inst. De obligat. qua ex qua-*
si contractu nasci quavis variis in legibus is quo-
 que, qui sine mandato negotiis alienis sese offert
 & quialiquid negotii nostro nomine gerit. Pro-
 curator vocetur qui verius Negotiorum gestor
 dicitur, *l. Qui hominem 34. §. si gener & l. Si quis 58*
D. De solusioib. & aliis Quoties tamen additur
 nomen, verus, intelligitur is dumtaxat, qui man-
 datum habet, vel cui id ipsum, de quo agitur, aut
 totorum negotiorum commissa & credita est ad-
 ministratio, *l. Pomponius 40. §. 1. D. h. t.*

Per eandem partem distinguitur Procurator à
 Tutore, Curatore, & similibus aliis, qui non
 mandato domini, sed publica auctoritate, vel le-
 gis, vel Magistratus, vel gestoris, administrant.

Verbum, *erit*, seu *administrat*, distinguit Pro-
 curatorem ab Advocato, quia Advocatus non ge-
 rit privatim negotia aliena mandato domini, sed
 pro alterius causa dicit & advocat, seu jus partis
 explicat & merita causæ allegat. Similiter à
 Nuntio, penes quem non est jus administrandi
 seu gerendi negotium alterius alieno nomine,
 sed nudum dumtaxat factum exequendi.

4. Porro jure Canonico latius patet nomen Pro-
 curatoris: eoque venit etiam is qui à non domi-
 no constituitur, veluti à Prælato, vel aliis Clericis
 in causis Ecclesiasticis. *c. 1. & passim h. t. c.*
Olim inf. De restitut. spoliat. Sic quoque Univer-
 sitas vel Collegium rectè procuratorem constitu-
 it, qui tamen proprio nomine Syndicus vel actor
 appellari solet: Ideoque ut data definitione tales
 etiam procuratores comprehendantur, addi po-
 test, *vel quasi dominus.*

§. II.

Divisio Procuratorum,

1. Procuratorum alii Extrajudiciales, alii Judi-
 ciales.
2. Virique vel Generalis vel Specialis.
3. Et differentia eorum.
4. Item procurator alius verus alius Fal-

Procuratorum alii sunt extrajudiciales,
 nempe qui ad negotia extra iudicium tra-
 ctanda & explicanda constituuntur, *de quibus*
in Tit. D. & C. De mandatoribus; alii Judiciales,
 qui in iudiciis versantur, & lites prosequun-

tur alieno nomine vocanturque Procura-
 tores ad lites, *de quibus passim h. t. & Cod. eod.*
 et constituuntur utriusque tam presentes & coram
 apud acta scilicet Prælidis vel Magistratus, quam
 absentes per epistolam vel nuntium, *l. 1. 2. 3. 6. D.*
h. t. l. 1. D. Mandati l. Eum §. Iulianus de constitu-
ta pecunia. Paulus 1. Sent. 10. §. 1. modo confen-
 tiant seu ratum habeant, si ve expresse si ve tacite.
 Et vel purè, vel sub conditione aliqua: vel in
 præsens tempus, nimirum ut statim negotia ge-
 rere incipiant seu lites prosequantur; vel in di-
 em, v. g. post Kalendas talis vel talis mensis, &
 non ante *l. Item & ad litem 3. D. h. t.* vel ad diem,
 v. g. usque ad annum *d. l. Item & ad litem*. Et tum
 si expiret tempus, puta quia Judex impeditus
 fuerit, non potest ultra diem agere, etiam lite
 contestata. Calvoius, *in praxi §. procurator consil.*
1. n. 4 ubi tamen *n. 5. & seqq.* ex Aretino distin-
 guit, ut, si constitutus fuerit generaliter ad om-
 nes causas, possit etiam finito tempore causam
 prosequi: si ad unam litem tantum, & quidem ex
 parte actoris, ut tum adveniente die expiret ejus
 officium, si verò ex parte rei ut cum actori liceat
 ab initio litis eum repellere: quia videtur reus
 velle actorem distrahere in plures adversarios,
 quod facere nequit.

Rursum constituuntur aut cum clausula, *cum*
libera, hoc est cum potestate plena & libera agen-
 di, faciendi vel administrandi omnia, & quæ-
 cunque ipse dominus agere & facere in causa seu
 negotio coram posset: vel sine tali clausula.

2. Extrajudicialis quoque duplex est, aut uni-
 versorum bonorum seu negotiorum, *l. Procurat.*
63. D. eod. aut unius alicujus vel alterius rei seu
 negotii, *l. §. D. eod.* Similiter Judicialis vel est
 Generalis; ad omnes scilicet lites; vel Specialis
 ad unam aliquam litem prosequendam consti-
 tutus *d. l. 1. §. 1. D. eod.* Mandatum tamen ge-
 nerale ad negotia, etiam ad judicialia se exten-
 dit, *c. qui generaliter eod. in 6.*

3. in eo autem distinguitur Procurator Ex-
 trajudicialis à Judiciali, quod ille dari possit
 major xvii. annis: ad lites vero non nisi major
 xxv. annis, saltem de jure Canonico, *d. c. Qui*
generaliter §. fin. eod. in 6. tum propter benefi-
 cium restitutionis, quod minori competit *l. Minor*
25. D. eod. tum quia non censetur idoneus ad
 alienas lites peragendas, quippe qui legiti-